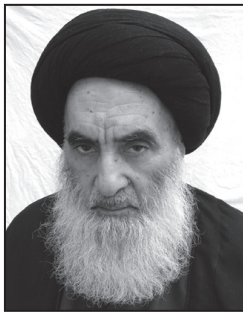

وحدت در سیره و سخن آیت‌الله العظمی سیستانی

عبدالرحیم ابادری

چکیده

آیة‌الله العظمی سید علی سیستانی، مرجع بزرگ شیعیان عراق در خانواده‌ای روحانی در مشهدالرضا زاده شد و پس از تحصیلات مقدماتی در این شهر، برای ادامه درس‌های حوزوی، رهسپار قم و سپس نجف اشرف شد. او در قم و نجف از محضر دانشمندان بزرگی چون: آیات عظام بروجردی، خوئی، شیخ حسین حلی، حکیم و شاهرودی بهره برد و سرانجام اجازه اجتهاد گرفت. آیة‌الله العظمی سیستانی از فقها و مراجعی است که به موضوع وحدت بین مذاهب اسلامی اهتمام ویژه‌ای دارد و اکنون که کشور عراق، مورد تهاجم وحشیانه گروه تکفیری داعش قرار گرفته، با صدور پیام جهاد، موجب وحدت میان مسلمانان شده است. این مقاله ضمن معرفی اجمالی این مرجع گران‌قدر، اندیشه‌های معظم‌له در باب تقریب مذاهب اسلامی را در هشت محور بیان کرده و در ضمن هر محور، بیانات ارزشمند وی را نقل کرده است.

واژگان کلیدی: آیة‌الله العظمی سیستانی، تقریب مذاهب اسلامی، عراق، نجف اشرف،

وحدت اسلامی

زندگی نامه

آیه الله العظمی سیستانی یکی از مراجع بزرگوار تقلید، در نهم ربیع الاول سال ۱۳۴۹ قمری در خانواده‌ای متدین و مشهور به علم و دانش، در مشهد مقدس به دنیا آمد. پدرش «سید محمد باقر»، عالمی مقدس و مادرش علویه، فرزند «سید رضا مهربانی سرابی» و جد پدری اش عالم جلیل القدر «سید علی سیستانی» بود که به نوشته علامه شیخ آقا بزرگ تهرانی، از شاگردان ملا علی نهانندی در نجف اشرف، و از شاگردان مجدد شیرازی در سامرا بود. و پس از آن در زمره خواص اصحاب سید اسماعیل صدر در آمد و در حدود سال ۱۳۱۸ هجری به مشهد بازگشت و در آن جا رحل اقامت افکند و با بهره وافر که از دانش و پارسایی و صلاح برده بود، به جایگاه بلندی دست یافت.

خاندان آیه الله العظمی سیستانی که از سادات علوی حسینی هستند، در سده یازدهم هجری در اصفهان می زیستند. از سرشناسان آن خاندان در روزگار یادشده، می توان به فیلسوف پرآوازه «محمد باقر داماد»، صاحب کتاب قبسات اشاره نمود. یکی از نوادگان وی به نام «سید محمد» در عهد پادشاهی سلطان حسین صفوی، به مقام شیخ الاسلامی سرزمین سیستان رسیده و به آن دیار هجرت کرد و از آن پس، او و خانواده اش در همان جا ساکن شدند. نخستین فرد از این خاندان که به مشهد رضوی رهسپار شد، مرحوم «سید علی» بود که برهه ای را در مدرسه مرحوم ملا محمد باقر سبزواری ماند و برای ادامه تحصیل، ابتدا به نجف اشرف رفت و سپس رهسپار سامرا شد.

آیه‌الله العظمی سیستانی درس‌های ابتدایی و مقدمات را در زادگاهش، مشهد رضوی فرا گرفت و در پنج سالگی به فراگیری قرآن پرداخت و پس از آن جهت خواندن و نوشتن درس‌های ابتدایی، به مدرسه دارالتعلیم دینی رفت و همزمان با تحصیل در آن مدرسه، هنر خوشنویسی را نزد استادش، «میرزا علی آقای ناظم» آموخت.

در نخستین ماه‌های سال ۱۳۶۰ هجری قمری با راهنمایی پدر بزرگوارش، به فراگیری مقدمات علوم حوزوی پرداخت و شماری از کتاب‌های ادبی، مانند شرح الفیه سیوطی، مغنی ابن هشام، مطول تفتازانی، مقامات حریری، و شرح نظام را نزد مرحوم ادیب نیشابوری و دیگر استادان فن خواند و شرح لمعه و قوانین را از مرحوم سید احمد مدرس یزدی، معروف به «نهنگ» فرا گرفت. تعدادی از کتاب‌های سطوح عالی، همچون مکاسب، رسائل و کفایه را از آیه‌الله میرزاهاشم قزوینی آموخت و چند کتاب فلسفی مانند شرح منظومه سبزواری و شرح حکمة الاشراق و اسفار را از محضر مرحوم شیخ سیف‌الله ایسی میانجی فرا گرفت. شوارق الالهام را از شیخ مجتبی قزوینی آموخت و برای تحصیل معارف و حیانی در حوزه درس مرحوم آیه‌الله میرزا مهدی اصفهانی (متوفای اواخر سال ۱۳۶۵ قمری) حاضر شد. وی همچنین در حوزه درس خارج میرزا مهدی آشتیانی، صاحب تعلیقه بر شرح منظومه و مرحوم آیه‌الله میرزاهاشم قزوینی حضور یافت.

وی در اواخر سال ۱۳۶۸ قمری راهی حوزه علمیه قم شد و در بحث‌های خارج فقه و اصول مرجع بزرگوار، آیه‌الله العظمی بروجردی شرکت کرد و بسیاری از مهارت‌های فقهی و دیدگاه‌های رجالی و حدیثی را از وی فرا گرفت و افزون بر این، از حوزه درس آیه‌الله العظمی حجت نیز بهره فراوان برد.

در اوایل سال ۱۳۷۱ قمری، شهر مقدس قم را به قصد اقامت در نجف اشرف، ترک کرد. وی سالگرد اربعین امام حسین علیه السلام را در کربلا ماند و آن‌گاه راهی نجف شد و در مدرسه علمیه بخارائی، اقامت گزید. در نجف اشرف، حوزه درس فقه و اصول دو تن از بزرگان، یعنی آیه‌الله العظمی سید ابو القاسم موسوی خوئی و آیه‌الله شیخ حسین حلّی را در ک کرد و زمانی طولانی را در محضر ایشان گذراند و در همان ایام، از مباحث برخی دیگر از سرشناسان حوزه از جمله مرحوم آیه‌الله العظمی حکیم و مرحوم آیه‌الله العظمی شاهرودی نیز بهره برد و سرانجام از دو استادش آیه‌الله خوئی و آیه‌الله حلّی اجازه اجتهاد و از مرحوم آقا بزرگ تهرانی، اجازه روایی گرفت.

سیره و اندیشه تقریبی

آیه‌الله العظمی سیستانی از فقها و مراجع بزرگوار است که به موضوع وحدت بین مذاهب اسلامی، اهتمام ویژه‌ای دارد؛ به طوری که وی حتی در تدریس خارج فقه و اصول نیز، روش «مقایسه تطبیقی میان فقه شیعه و فقه دیگر مذاهب اسلامی» را در اولویت کارهای تحقیقی خویش قرار داده است؛ زیرا به نظر وی، آگاهی از تفکرات فقهی اهل سنت در زمان صدور فتوا، همانند اطلاع از موطاً مالک و فتاوی ابو یوسف و آرای دیگر فقهای آنها، اهداف ائمه علیهم‌السلام و دیدگاه‌های پیشوایان شیعه از صدور احکام را نمایان می‌سازد.

در این مقاله چند مورد از افکار، اندیشه‌ها و سیره عملی وی را درباره وحدت میان شیعه و سنی مرور می‌کنیم:

الف. تاکید بر وحدت؛

آیه‌الله سیستانی، مرجع بزرگ شیعیان عراق در دیدار محسن عبدالحمید، یکی از اعضای شورای حکومتی این کشور و هیئتی از علمای اهل سنت، بر وحدت شیعه و سنی تاکید کرد. عبدالحمید که ریاست حزب اسلامی عراق را نیز بر عهده دارد، در پایان این دیدار گفت: ما در دیدار با آیه‌الله سیستانی، عهد بستیم که هر چه در توان داریم، برای حفظ وحدت و یکپارچگی و استقلال عراق، به کار بندیم.

وی از تفرقه میان اقوام مختلف عراقی به عنوان یکی از خطرناک‌ترین حربه‌های دشمنان یاد کرد و افزود: قرآن، پیامبر و قبله ما یکی است؛ پس هیچ دلیلی وجود ندارد که میان شیعه و سنی، جدایی و تفرقه پیدا شود.

عبدالحمید گفت: مردم عراق از شیعه و سنی با هوشیاری در برابر توطئه‌های دشمنان ایستادند و به هیچ وجه اجازه نداده و نخواهند داد که خللی بین اقوام مختلف در عراق به وجود آید. وی افزود: این درحالی است که بسیاری کوشیدند این طور القا کنند که در صورت سقوط صدام، خون‌های شیعیان و سنی‌ها در خیابان‌های عراق ریخته خواهد شد. بر پایه این گزارش، در این دیدار هیئتی از اوقاف اهل تسنن و علمای اسلامی به ریاست شیخ محمود خلف الجراد، شیخ احمد الجبوری، حازم الجنابی و شیخ حسن ملا علی، محسن عبدالحمید را همراهی می‌کردند.^۱

آیه‌الله العظمی سیستانی از مراجع عالی‌قدر شیعیان عراق در دیدار هیئتی از علمای اهل تسنن در شهر نجف، بر لزوم وحدت و همبستگی میان شیعه و سنی و همه گروه‌ها و طوایف در عراق تاکید کرد.

به گزارش شبکه تلویزیونی العالم، آیه‌الله العظمی سیستانی در دیدار هیئتی از علمای اهل تسنن، همچنین مقابله با تروریسم و کنار گذاشتن اختلافات میان مردم عراق و افزایش تلاش‌ها در جهت بازسازی این کشور را خواستار شد.

در این دیدار، بحران عراق و تلاش برخی از محافل برای ایجاد اختلافات مذهبی و فرقه‌ای، مورد بررسی قرار گرفت.^۲

ب. خدمت‌گزار همه عراقی‌ها؛

آیه‌الله العظمی سیستانی، در دیدار با جمعی از فرهیختگان عراقی گفت: من خادم و خدمت‌گزار همه عراقی‌ها هستم.

به گزارش خبرگزاری مهر، به نقل از روزنامه «الصباح» عراق، آیه‌الله العظمی سیستانی، مرجع

بزرگ شیعیان عراق گفت: تمام عراقی‌ها، زندانیان رژیم سابق بودند و من نیز در خانه خود زندانی بودم؛ در حالی که اکنون مردم عراق حاکم این کشور هستند. وی به هنگام دیدار با اعضای کمیته آماده‌سازی برگزاری کنفرانس نخبگان و فرهیختگان علمی عراق، خاطر نشان ساخت: از شما می‌خواهم سلام مرا به تمام عراقی‌ها برسانید و آنها را به همزیستی

مابه‌همزیستی مسالمت‌آمیز مردم در بین همه طایفه‌ها و ادیان، ایمن‌داری و دانشمندان و فرهیختگان بایده‌مرد و زن عراقی را به سجایای اخلاقی و دوست داشتن بشریت، آگاه سازند.

مسالمت‌آمیز در کنار مذاهب، ادیان، طوایف، قومیت‌ها و ملیت‌ها، دعوت کنید. مرجع بزرگ شیعیان عراق تاکید کرد: ما به همزیستی مسالمت‌آمیز مردم در بین همه طایفه‌ها و ادیان، ایمان داریم و دانشمندان و فرهیختگان باید مرد و زن عراقی را به سجایای اخلاقی و دوست داشتن بشریت، آگاه سازند. وی یاد آور شد: هر ملتی دارای هویت است و ملتی که بی‌هویت است، ملت نیست و هویت ما، احترام گذاشتن به اسلام و زبان عربی است؛ زیرا این دو، اساس و وجود ماست. وی شدیداً با خروج دانشمندان، پزشکان و فرهیختگان از عراق، جهت دستیابی به مادیات مخالفت کرد و گفت: هرگز نباید آنها دست به چنین کاری بزنند. آنها باید با داشتن احساس مسئولیت، در فراهم کردن شرایط رفاهی و آسایش برای مردم عراق، مشارکت کنند. این مرجع شیعیان عراق با بیان این که جایگاه شما دانشمندان در این جامعه، همانند جایگاه انبیا در آن زمان و مکان است، افزود:

خودم سختی زندگی را تحمل کردم و در خانه خود زندانی بودم. مدت‌هاست که عراقی‌ها با سختی‌ها و مشکلات روبه‌رو شده‌اند و این، نشان‌گر عمق تحمل‌پذیری و بیداری آنهاست.

آیه‌الله العظمی سیستانی در پایان گفت: ارزش و بهای عراق به وجود شما دانشمندان است. بنابراین، شما را به خدمت کردن به مردم عراق و تحمل مشکلات فرامی‌خوانم. وی تاکید کرد: عراق کشور شماست و شما باید فرزندان این کشور را با سجایای اخلاقی و توجه به مستضعفان، آشنا سازید.^۳

ج. حفظ حرمت مکان‌های مذهبی؛

آیه‌الله العظمی سیستانی، حمله برخی از نیروهای گارد ملی عراق به مسجد ابوحنیفه در بغداد را محکوم کرد. به گزارش خبرگزاری فرانسه از نجف، حامد الخفاف سخن‌گوی آیه‌الله سیستانی در بیروت گفت: «این حمله به هیچ وجه، قابل پذیرش نیست و ما هرگونه اقدامی که مکان‌های مقدس را هدف قرار دهد، محکوم می‌کنیم.» وی تصریح کرد: «حرمت هیچ مکان عبادتی نباید شکسته شود».^۴

د. تکریم ترکمن‌ها؛

آیةالله العظمی سیستانی گفت: «ترکمن‌ها در قلب من جای دارند و من به آنها افتخار می‌کنم». پایگاه خبری «اخبار العراق» امروز به نقل از منابع مطبوعاتی عراق نوشت: «آیةالله سیستانی در دیدار با عباس البیاتی دبیر کل اتحادیه اسلامی ترکمن‌های عراق با اشاره به حقوق اقلیت‌های عراق، بر ضرورت تامین حقوق اقلیت‌ها، ترکمن‌ها و کردهای فیلی (کردهای شیعه) تاکید کرد». آیةالله العظمی سیستانی در پایان این دیدار و به هنگام خداحافظی با البیاتی و هیئت همراه وی گفت: «ترکمن‌ها در قلب من جای دارند و سلام مرا به آنان برسان». وی در پایان با بیان این که او از همان ابتدا آرزو داشته است که ترکمن‌ها در این فهرست انتخاباتی شرکت کنند، تأکید کرد: «من به ترکمن‌ها و حقوق آنها افتخار می‌کنم».^۵

ه. اهتمام به مشارکت اهل سنت؛

آیةالله العظمی سیستانی مرجع عالی شیعه در عراق، خواستار مشارکت اعراب اهل سنت در دولت آینده عراق شد. به گزارش مهر به نقل از رادیو آمریکایی «سوا»، عباس بیاتی، عضو ائتلاف عراق یکپارچه تاکید کرد: آیةالله سیستانی مرجع عالی شیعیان بر ضرورت ایفای نقش اهل سنت در تشکیل دولت آینده و مشارکت آنها در تدوین قانون اساسی دائمی عراق، تاکید کرد.^۶

و. حمایت شیعیان و سنی‌ها از ی‌کدی‌گر؛

جمعی از علمای اهل سنت عراق پس از دیدار با آیةالله العظمی سیستانی در نجف اشرف، مقابله با سازمان القاعده را از همه علمای مسلمانان خواستار شدند و از رسانه‌ها خواستند پیام وحدت و برادری مسلمانان عراق را منعکس کنند.

شیخ الملا رئیس علمای جنوب عراق درباره دیدار با آیةالله العظمی سیستانی گفت از رسانه‌ها می‌خواهیم به همه علمای جهان اسلام خبر دهند که آیةالله سیستانی از صمیم قلب خود برای هزارمین بار گفت: من خدمت‌گزار همه عراقی‌ها هستم و ما از همین جا اعلام می‌کنیم مراجع تقلید نجف اشرف و مرجع بزرگ شیعیان عراق بر حرمت خون همه مردم

عراق، به ویژه خون سنی‌های عراق، تاکید می‌کند و از از برادران شیعی و سنی می‌خواهد از یکدیگر حمایت کنند.

وی افزود: ما از همین جا از علمای جهان اسلام می‌خواهیم همه خشونت‌هایی را که برضد عراقی‌ها صورت می‌گیرد، محکوم کنند و به صراحت مردم را از جنایت‌های القاعده در عراق، آگاه کنند. این پیام آیه‌الله سیستانی به همه علمای اسلام است، از سوی دیگر، سید صدر الدین قبانچی درباره دیدار علمای اهل سنت با آیه‌الله سیستانی گفت ایشان تاکید کردند که من خدمت‌گزار همه عراقی‌ها هستم و آنها را دوست می‌دارم و میان سنی، شیعی، کرد و مسیحی، تفاوتی قائل نیستم.

وی افزود: علمای سنی که از کردستان، بصره، ناصریه و فلوجه به دفتر آیه‌الله سیستانی آمده بودند، از این دیدار که نخستین همایش ملی علمای سنی و شیعی به شمار می‌رود، ابراز خشنودی کردند.

القبانچی با اشاره به ابراز خشنودی آیه‌الله العظمی سیستانی از بازگشت وحدت و آرامش به عراق، تاکید کرد: آیه‌الله سیستانی چیزی فراتر از وحدت از ملت عراق انتظار دارد و خواهان حمایت شیعیان و سنی‌ها از یکدیگر است.

شیخ محمد العکلاوی، رئیس علمای اهل سنت کردستان عراق تاکید کرد: نشست ملی علمای مذهبی به منظور اجرای وحدت و مرهم نهادن بر زخم‌های ملت عراق صورت می‌گیرد. وی بر اهمیت نقش علما در کشور تاکید و خاطر نشان کرد که نقش علما می‌تواند نقشه سیاسی کشور را تغییر دهد.

العکلاوی ابراز امیدواری کرد که اظهارات دل‌نشین آیه‌الله العظمی سیستانی در میان همه مردم عراق، فراگیر شود و به وحدت کلمه آنها منتهی شود.^۷

ز. پرهیز از ادبیات تشنج آفرین؛

آیت الله العظمی سیستانی در جمع علمای اهل سنت شرکت کننده در کنفرانس وحدت در نجف اشرف که به حضور وی رسیده بودند، چنین اظهار داشت:

«به شما خوشامد می‌گویم که به نجف آمدید و... بعد از تعرض به مرقد عسکریین علیه السلام همه شیعیان را به آرامش دعوت کردم و از آنها خواستم که واکنشی نشان ندهند و گفتم که

این اقدام از طرف اهل سنت نبوده است. من اطمینان دارم که ریشه تفرقه افکنی در خارج است. من [در زمان طلبگی] نزد شیخ احمد الراوی که از علمای اهل سنت در سامرا بود، درس خواندم و به ذهنم خطور نکرد که ایشان پیرو مذهب دیگری بودند. همچنین به برخی از پزشکان که از اهل سنت بودند، مراجعه می کردیم و چون ما از طلاب علوم دینی بودیم از ما پول ویزیت نمی گرفتند و اصلاً فکر نمی کردند که ما شیعه هستیم یا سنی.... باید بر مشترکات تمرکز کنید و دلیلی ندارد به مسائل اختلافی پردازید. مشارکت کردن در ایجاد تفرقه، حتی به اندازه یک کلمه یا نصف کلمه، جایز نیست و واجب است که از ادبیات تشنج آفرین پرهیز شود.^۸

ح. اهل سنت نفس و جان ما هستند؛

آیه الله العظمی سیستانی در پیامی که برای نخستین گردهمایی سنی و شیعه عراق در نجف اشرف فرستاد، چنین مرقوم داشت: هیچ اختلاف واقعی میان شیعیان و سنی ها وجود ندارد و بنده خادم همه عراقی ها هستم. بنده همه مردم را دوست دارم. دین اسلام، دین محبت است و از این که دشمنان توانستند میان مذاهب اسلامی تفرقه بیندازند، شگفت زده ام.

حضرت آیه الله العظمی سیستانی در ادامه افزود: برگزاری چنین مراسم و نشست هایی بسیار مهم و مفید است و همگان به این نکته پی می برند که اختلاف واقعی میان مسلمانان وجود ندارد. اختلاف میان شیعه و سنی تنها در مسائل فقهی منحصر است.

این مرجع تقلید تصریح کرد: شیعیان باید پیش از اهل تسنن به دفاع از حقوق اجتماعی و سیاسی سنی ها پردازند. گفتمان ما بر دعوت به وحدت استوار است و بنده بارها گفته و باز هم می گویم که نگوید سنی ها برادرانمان هستند؛ بلکه آنها نفس و جان ما هستند. من به خطبه های نماز جمعه اهل سنت بیشتر از خطبه های شیعیان گوش می دهم.

آیه الله سیستانی با اشاره به این که هیچ تفاوتی میان شهروند عرب و کرد وجود ندارد، اظهار داشت: بنده در پژوهش های فقهی از فتوای اهل سنت یاد می کنم. ما در کعبه و نماز و روزه متحد، هستیم. زمانی که سنی ها در دوران دیکتاتوری به من می گفتند که شیعه شده اند، وقتی علت تشیع را از آنان می پرسیدم که تاکید می کردند ولایت اهل بیت علیهم السلام را پذیرفته اند، من به آنها می گفتم که علمای سنی از ولایت اهل بیت علیهم السلام دفاع کرده اند.

در بخش پایانی این پیام آمده است: شهروندان سنی همانند شیعیان در قبرهای دسته جمعی زنده به گور شدند. من از همه کسانی که در پی حقوق خود هستند، حمایت خواهم کرد.

حضرت آیه‌الله العظمی سیستانی در این پیام که از جانب وی در مراسم افتتاحیه نخستین گردهمایی سنی و شیعه عراق در نجف اشرف ارائه شد، چنین بیان کرد: من همه را دوست دارم و دین، همین محبت است و در شگفتم که چگونه دشمنان توانسته‌اند بین مذاهب اسلامی تفرقه ایجاد کنند.

در این نشست پس از قرائت پیام آیه‌الله سیستانی، بیانیه‌ای از سوی دفتر معظم له به شرح زیر منتشر شد:

بسم الله الرحمن الرحيم

«واعتصموا بحبل الله جميعاً ولا تفرقوا»

امت اسلامی در حال حاضر، در شرایطی دشوار به سر می‌برد و بحران‌های بزرگ و چالش‌های مهم، امروز و آینده‌اش را تهدید می‌کند و همگان در این شرایط، نیاز به توحید صفوف، نابودی فرقه‌گرایی و دوری از اختلافات مذهبی را درک کرده‌اند؛ اختلافاتی که قرن‌ها از آن می‌گذرد و به نظر می‌رسد راه حلی که همگان را راضی کند برای آن وجود ندارد بنابراین، شایسته نیست

به بحث و جدل پیرامون آن خارج از چارچوب بحث‌های علمی معتبر پردازیم؛ به ویژه این که اینها به اصول دین و ارکان عقیده مربوط نمی‌شود؛ زیرا همگان به خدای احد

من اطمینان دارم که ریشه تفرقه‌افکنی در خارج است. من [در زمان طلبگی] نزد شیخ احمد الراوی که از علمای اهل سنت در سامرا بود، درس خواندم و به ذهنم خطور نکرد که ایشان پیرو مذهب دیگری بودند.

همگان در این شرایط، نی‌از به توحید صفوف، نابودی فرقه‌گرایی و دوری از اختلافات مذهبی را درک کرده‌اند.

واحد، رسالت پیامبر ﷺ، قرآن کریم ایمان دارند و سنت نبوی را به عنوان منبع احکام شرعی و نیز مودت اهل بیت علیهم السلام، نماز، روزه، حج و مانند اینها را پذیرفته‌اند.

این مشترکات، اساسی محکم برای وحدت اسلامی است پس باید برای تقویت پیوند محبت و مودت میان فرزندان این امت، بر آن تمرکز نمود و برای زندگی مسالمت‌آمیز بر اساس احترام متبادل و به دور از تنازع و مجادله مذهبی و فرقه‌ای با هر عنوانی کوشید و بر تمام کسانی که به فکر پیشرفت اسلام و مسلمانان هستند، واجب است که در راه تقریب و کاستن از حجم آشوب‌های ناشی از برخی سیاست‌ها که باعث تفرقه می‌شود و راه را برای دشمنان طمعکار جهت سلطه بر بلاد اسلامی و ثروت‌هایش باز می‌کند، بکوشند؛ اما با کمال تأسف مشاهده می‌شود برخی از اشخاص کاملاً مخالف این امر رفتار می‌کنند و بر اختلافات مذهبی دامن می‌زنند و با افزایش درگیری‌های سیاسی در برهه اخیر، در منطقه و نزاع بر سر سلطه و نفوذ منطقه‌ای، تلاش‌های خود برای تفرقه افکنی مذهبی و نشر آن را دو چندان کرده‌اند و برای این کار از روش بهتان و فریب، در خصوص مذهبی معین و کاستن از حقوق پیروان آن و ترساندن دیگران از آن مذهب، استفاده می‌کنند.

در راستای همین توطئه‌ها بسیاری از وسایل اطلاع‌رسانی جمعی از قبیل ماهواره، سایت‌های اینترنتی، مجلات و... هر از چند گاهی فتواهایی عجیب در توهین به برخی از فرق و مذاهب اسلامی منسوب به آیه‌الله سیستانی منتشر می‌کنند؛ تا از موقعیت مرجعیت دینی بکاهند و برای رسیدن به اهداف معینی، کینه‌های طایفه‌ای را افزایش دهند. اعلام می‌شود که فتوای آیه‌الله سیستانی فقط از منابع موثقش، مانند کتب فتوایی‌شان و با تایید ایشان معتبر و قابل اعتماد است و در این فتواها هیچ توهینی نسبت به مذاهب دیگر وجود ندارد.

آیه‌الله سیستانی همواره به مقلدان و پیروان خود سفارش نموده‌اند با اهل سنت بر اساس محبت و احترام برخورد کنند و اعلام کرده‌اند ریختن خون مسلمان، هتک حرمت، وارد کردن زیان مالی و... چه شیعه باشد و چه سنی، حرام است... همه اینها به وضوح از روش مرجعیت دینی در برخورد با پیروان سایر مذاهب است. از خداوند می‌خواهیم همگان را در آن چه خبر امت و صلاحش است، یاری نماید. او بر همه چیز تواناست.^۹

موقع مكتب سماحة آية الله العظمى السيد السيستاني (دام ظله)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
(وَاسْتَعِیْنِ اللّٰهَ یَعِیْنُکُمْ وَیُخْرِجْکُمْ مِّنْ ظُلُمٰتٍ اِلَی النُّوْرِ)

تمت الامة الاسلامية بظروف محسبية وتوليدات كبرى وتحديات هائلة تسن حاضرها وتعمد مستقبلها ، ويردث الجميع - والحال هذه - مدى العاجلة الى ربح الصفوف ونيل العزة والابدان عن الشرخ الطائفي والتجنب عن امانة الخلافة الذهبية ، تلك الخدومات التي مضى عليها مرون عتلاوية ولا يبدو سبيل الرجوعا بما يكون مرسيا ومقبولا لدى الجميع ، فلا ينبغي اذ اذارة القول حولها خارج اطار البحث العلمي الرصين ، ولا سيما اننا لانسن اصول الدين واركان العقيدة فان الجميع يؤمنون بالله الواحد ، ويرساله النبي المصطفى صلى الله عليه وآله ، وبالهداد ، ويكون القرآن الكريم - الذي حمله الله تعالى عن العزوف - مع السنة النبوية الشريفة مصدرنا للحكام الشرعية ، وبعودة أهل البيت عليهم السلام ، ونحو ذلك مما يستقرت فيها المسامحة مائة و مائة دما من الاسلام ؛ الصلاة والصيام والنج وغيرها .

تمتددة المشتريكات هي اساس التقيم للوحدة الاسلامية ، ولابد من التمكن عليها لتقريب اهل السنة والجماعة والمعرفة بين ابناء هذه الامة ، ولا تقل من العمل على التفاضل السياسي بينهم مبنيا على الاستمرار المتبادل وديدا عن الشاحنات والمعانقات المذهبية والظالمية انما كانت مساوية .

فيجوز بكل حرص على وحدة الاسلام ورحمة المسلمين ان يبذل ما في وسعهم في سبيل التريب بينهم والتقليل من جهل التفرقة الفاحشة من بعض التجاذبات السياسية للذوق الذي يزيد من التفرق والتبعثر وتوسع المجال لتحقيق ما رساله الله تعالى في الصيغة على البلاد الاسلامية والاستيلاء على شرفها .

ولكن الملاحظ - وللأسف - ان بعض الأشخاص والجهات يعملون على العكس من ذلك تماما ويسعون لتكريس العزلة والانقسام وتحيق حوة الخلافات الطائفية بين المسلمين ، وقد زادا من جهودهم في الآونة الاخيرة بهدف تصاعد الصراع السياسي في المنطقة واستناد المزارع على السلطة والنفوذ فيها ، فقد جردوا في محاولاتهم لتطهير العزيمات المذهبية زبعا بل والاصافة عليها من عند انفسهم مستخدمين اساليب الدس والتبعثان لتحقيق ما يصبون اليه من الاصاوة والوهفب مدعين والتفتيش من حقوق ائمتهم وتحويل الاخرين منهم .

وهذا طار عن الغلط تشريح مسائل الاعلام - من الفضائيات ومواقع الانترنت والمجلات وغيرها - بين الميوزيق تشاري خريفة متوج التي هي من المذهب الاسلامي وتبنيها الى صاحبها السيد دام ظله في محاولة واضحة للتصاوة الى موقع المرجعية الدينية وتبرؤ من اذانة الاعتقاد الطائفي وصولا الى اهداف معينة .

ان تشاري ملاحة السيد دام ظله اما ان تؤخذ من حصادها للوقرة - ككتبة العتراء الذين المعروفه للموقفين بتوجيه وخبره وليس فيها ما يبي الى المسلمين من صان التفرق والمذهب ابدا ، ويدهم من له اذنا امام بها كذب ما يقال ويشخلاف ذلك . وديان هذا ان مؤلف صاخرة والبيانات الصادرة عنه خلال السنوات الماضية بشأن الحنة التي يجتهد المزارع والمؤرخين ائمتهم ومقلديه في التعامل مع احزابهم من أهل السنة من الحنة والاحترام ، وما أكد عليه مؤررا من حجة دم كلامه صتيا كان او متبعيا وحرمة عرضه وماله والشرع من كل من يبعثك حيا مرما انما كان صاخرة . . . كل هذا يفضح بوضوح عن منهج المرجعية الدينية التي تقاطع مع ابياح صان المذهب ونظرها التيم ، ولو جرح الجميع ونقح هذا المنهج مع من يتبعون في المذهب لما آلت الامور الى ما شهده اليوم من صفا حى يضرب كل كان وقتل منطرح لا يستحق حتى النضال الصغير والشيخ الكبير والمرأة الغامل والى الله المستكل .

سأل الله تعالى ومقال ان يأخذ بأبوي الجميع او يامر بخرجه هذه الامة وصلوا الله على كل نبي ورسوله

مكتبة
السيد السيستاني
بغداد
١٤٣٣ هـ

اخیراً هم که کشور عراق مورد تهاجم وحشیانه گروه تکفیری داعش قرار گرفت، آیه‌الله سیستانی در راستای دفاع از حریم عموم مردم عراق، اعم از شیعه و سنی و سایر اقلیت‌های دینی و مذهبی، پیامی جهاد کفایی را صادر کرد؛ به طوری که این پیام تاریخی، عامل اتحاد میان اقشار مختلف مردم عراق شد و از سوی همه گروه‌ها و همه پیروان مذاهب، مورد استقبال کم نظیری قرار گرفت.

پی‌نوشت‌ها:

۱. خبرگزاری جمهوری اسلامی، ۱۳۸۳/۱/۴.
۲. خبرگزاری فارس، ۱۳۸۳/۴/۴.
۳. سایت بازتاب، ۱۳۸۳/۷/۲۷.
۴. خبرگزاری فارس، ۱۳۸۳/۹/۱.
۵. سایت بازتاب، ۱۳۸۳/۱۲/۱۲.
۶. همان، ۱۳۸۳/۱۲/۱۶.
۷. واحد مرکزی خبر، ۱۳۸۶/۹/۷.
۸. به نقل از حجة‌الاسلام شیخ حسن صفار از علمای شیعه عربستان، ۲۰۰۸/۱۱/۱۰ م.
۹. محرم ۱۴۲۸ (منبع سایت شیعه نیوز).